

ועדת הבחירות המרכזית לנכנסת
 لجنة الانتخابات المركزية
 The Central Elections Committee

Justice Uzi Vogelman
 Supreme Court of Israel
 Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلان
 المحكمة العليا
 رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
 בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 34/24
תב"כ 37/24

- העותרת בתב"כ 34/24 : חוצות זהב בע"מ
- העותרת בתב"כ 37/24 : מרקעים שילוט חוצות בע"מ
- נגד
1. סיעת "יש עתיד" : המשיבות בתב"כ 34/24
 2. רשימת "תקווה חדשה – אחדות לישראל"
 3. תנועת הליכוד
 4. רשימת הציונות הדתית
- המשיבה בתב"כ 37/24 : סיעת יש עתיד
- עתירות לצו מניעה לפי סעיף 17 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959
- בשם העותרת בתב"כ 34/24 : עו"ד יורם מושקט ; עו"ד אוריין אשכולי
- בשם העותרת בתב"כ 37/24 : עו"ד חיים בן יעקב
- בשם המשיבה 1 בתב"כ 34/24 (המשיבה 1 בתב"כ 34/24) : עו"ד עודד גזית
- בשם המשיבה 2 בתב"כ 34/24 : עו"ד עמיחי ויינברגר ; עו"ד עדי סדינסקי לוי ; עו"ד ירדן כחלון
- בשם המשיבה 3 בתב"כ 34/24 : עו"ד אבי הלוי
- בשם המשיבה 4 בתב"כ 34/24 : אלי שמואליאן
- בשם היועץ המשפטי לממשלה : עו"ד יונתן ציון מוזס ; עו"ד יעל קולודני
- בשם סיעת מרצ : עו"ד אורי הברמן ; עו"ד דרור בן אבי
- בשם רשימת ימינה : עו"ד אפרת איצקוביץ

החלטה

רקע

1. העתירות שלפניי עניינן הכללים בדבר פרסום שלטי תעמולת בחירות במרחב הציבורי, לפי סעיף 9(ב) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: החוק). העתירות הוגשו בהמשך להחלטתי בתב"כ 24/24 חוצות זהב בע"מ נ' סיעת יש עתיד (2.3.2021) (להלן: עניין התקנת ארעי).

2. אעמוד תחילה על הרקע לדברים. העותרת בתב"כ 34/24 (להלן: חוצות זהב) היא "משווקת פרסום" כהגדרת המונח בסעיף 10ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: החוק). היא עתרה נגד המשיבות 1-2 וסיעת ימינה בראשות נפתלי בנט (להלן בהתאמה: יש עתיד, תקווה חדשה וימינה) על שפרסמו שלטי תעמולת חוצות במקומות אסורים. דחיתי את העתירה משום שהוגשה בלא מיצוי הליכים כנדרש (תב"כ 23/24 חוצות זהב בע"מ נ' סיעת יש עתיד (17.2.2021)).

שבוע לאחר מכן הוגשה העתירה בעניין התקנת ארעי. לאחר פנייה מוקדמת שנשאה פרי לתקווה חדשה וימינה, עתרה חוצות זהב רק נגד יש עתיד. היא טענה שזו תלתה שלטי בד שונים ועליהם תעמולת בחירות מטעמה, או שחיברה שלטים מטעמה לשלטים קיימים, על גבי גשרים ותמרורים; ושמדובר בהפרת הוראות שונות בחוק. יש עתיד השיבה, בתמצית, ששלטים מסוג זה הם חלק מפעילות תעמולה במקום: הם נתלים בתחילת יום פעילות ומוסרים בסופו, ופעילי שטח עומדים לידם. לכן, לטעמה, לא היה מדובר בהפרת החוק.

בהחלטתי נדרשתי לטענות על הפרת סעיף 9(ב) לחוק. לפי סעיף זה, בין היתר, "לא תהיה תעמולת בחירות באמצעות... התקנה... על מבנים או גדרות או על כבישים, מדרכות או שטחים אחרים המיועדים לציבור שילך או שישע בהם". מצאתי שלשון הסעיף, "התקנה", עשויה לסבול הן התקנת קבע, הן התקנת ארעי. תכליות הסעיף: שמירה על חזות המרחב הציבורי ועל ניקיונו; שוויון בין המתמודדים בבחירות; ובטיחות המשתמשים בדרכים, עוברי הדרך ומתקיני תעמולת הבחירות – כולן מתקיימות גם בהתקנת ארעי. התכלית הכללית של חופש הביטוי הפוליטי, קבעתי, נפגעת רק בשוליה אם מכירים גם בהתקנת ארעי לעניין זה. וכך סיכמתי:

"תוצאת המהלך הפרשני היא אפוא שאת 'התקנה' בסעיף 9 לחוק יש לפרש כך שהיא הן התקנת קבע, הן התקנת ארעי. הצבת שלט וקיבועו בדרכים שתוארו בעתירה, למשל בקשירה למבנה, לגשר או לעמוד, נכללים בהגדרה זו. זאת גם אם מדובר בהתקנה זמנית" (בפסקה 6).

לצד זאת, הבהרתי בנוגע להנפת שלטים:

"הנפת שלט בידי אדם אינה נחשבת ל'התקנה'... לצורך סעיף 9 האמור. מתמודדים בבחירות ופעילים מטעמים רשאים לעמוד במרחב הציבורי ולהניף שלטי תעמולה שלא היו ניצבים בלי החזקה זו, גם למשך זמן רב (וכמובן מותר שאנשים שונים יתחלפו בהנפת השלט), כל עוד אין איסור על כך לפי דין אחר" (בפסקה 7).

כל זאת – מבחינה עקרונית. את העתירה הקונקרטית בעניין התקנת ארעי דחיתי מפני שהשלטים שם כבר הוסרו.

לאחר מכן הגישה חוצות זהב בקשה לפי פקודת בזיון בית משפט נגד יש עתיד ותקווה חדשה. דחיתי אותה מאחר שלא ניתן צו בעתירה העיקרית, והואיל ולא נוהל הליך נגד תקווה חדשה באותה עתירה (תב"כ 24/24 חוצות זהב בע"מ נ' סיעת יש עתיד (8.3.2021)).

טענות הצדדים

3. בעקבות כל אלו הוגשו העתירות שלפניי. חוצות זהב טוענת בתב"כ 34/24 שרשימות מתמודדים שונות ממשיכות לתלות שלטים בניגוד להחלטתי בעניין התקנת ארעי. לדבריה, יש עתיד ותקווה חדשה מפירות הפרות שיטתיות, חוזרות ונשנות של ההחלטה; ולגבי המשיבות 3 ו-4 לעתירתה (להלן בהתאמה: הליכוד והציונות הדתית) צורפו תמונות של הפרה אחת או שתיים, בהתאמה. מדובר בתליית שלטי בד על גשרים בכבישים מרכזיים ברחבי הארץ.

העותרת בתב"כ 37/24 (להלן: מרקעים), גם היא "משווקת פרסום", טוענת שיש עתיד תולה שלטים רבים בניגוד להחלטתי בעניין התקנת ארעי: על גדרות, על שלט פרסום של מרקעים ועל גשרים. אציין שמרקעים ביקשה להצטרף לעניין התקנת ארעי בשלב מתקדם של ההליך. דחיתי את בקשתה, משום שהיה מדובר בטענות שונות מאלו של חוצות זהב (שם, בפסקה 10). בשל הדמיון בנושאי העתירות הוריתי ביום 11.3.2021 על איחוד הדיון בהן.

4. יש עתיד טוענת בתגובתה שהשלטים נושא העתירות הוסרו עוד לפני הגשתן. בסוגיה העקרונית שהיא מבקשת להעלות – חוקיות התקנות שלטים לפרק זמן קצר בנוכחות פעילים – היא מציינת שמאז מאי 2020 מקיימים פעיליה פעילות מחאה על גשרים, שנובעת מאילוצי מגבלות מגפת הקורונה. מוקד הפעילות, לפי יש עתיד, הוא התייצבות של אדם למשך עד שלוש שעות, ואילו השלטים רק נלווים לה; את השלט "מאבטחים" באמצעות אזיקונים לבל ייפול על הכביש, ומסירים בתום הפעילות. במצב כזה, נטען, אין תחולה למגבלות סעיף 9(ב) לחוק, וכך נובע גם מחופש ההפגנה. עוד נטען שחוצות זהב ומרקעים פועלות בחוסר תום לב ובהפליה, משום שהן עותרות רק נגד יש עתיד, שסירבה להשתמש בתשלום במתקניהן.

תקווה חדשה טוענת שלאחר ההחלטה בעניין התקנת ארעי היא מורה לפעיליה להחזיק בשלטים, ושולחת נציגים כדי לוודא שמקיימים את החלטתי. לשיטתה, התמונות שחוצות זהב צירפה אינן מראות אחרת, ולכן לא הוכחו הטענות בעתירה. יתר על כן, תקווה חדשה

סבורה שהחלטתי בעניין התקנת ארעי פוגעת בחופש הביטוי הפוליטי פגיעה לא מידתית: אין לאסור תלייה ארעית של שלטים שנלווית לפעילות תעמולה נרחבת של פעילים לידה.

הליכוד טוען שהוצגה ראייה על הפרה אחת בלבד שלו, אולם ראייה זו לא צורפה לפנייה המוקדמת אליו. הוא מוסיף שבביקור במקום לא נמצא השלט שנזכר בעתירה. עוד נטען שהעותרת מבקשת סעד כוללני.

הציונות הדתית טוענת שהטענות כלפיה עניינן שלטים זמניים. פעיליה מניפים אותם, עומדים לידם ומקפלים אותם בתום הפעילות – וכנראה גם אלה נושא העתירה הונפו בידי פעילים.

5. יש עתיד ותקווה חדשה ביקשו לצרף את היועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועץ) להליך בשל השפעות הרוחב של הסוגיה. ביקשתי לקבל את עמדתו, והרשיתי גם ליתר הסיעות שמיוצגות בכנסת היוצאת להביע את עמדתן. את אלו אפרט בקצרה.

בתגובתו תומך היועץ בהחלטה בעניין התקנת ארעי על נימוקיה. לגישתו, הפגיעה שטמונה בה בחופש הביטוי הפוליטי – קטנה. סיעת מרצ טוענת שבעתירה מבוקש סעד כוללני, ושקיים סעד חלופי בדמות אכיפה בידי הרשויות המקומיות של דיני השילוט (לפי סעיף 246 לפקודת העיריות [נוסח חדש]). סיעת ימינה מצטרפת לעמדת תקווה חדשה.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בעתירות, בתגובות ובנספחיהן, באתי למסקנה שדין העתירות להידחות. תחילה אסיר מעל הדרך סוגיית משנה.

אשר להצעת מרצ בעניין סעד חלופי של אכיפה בידי הרשויות המקומיות, אפנה להערתי בעניין התקנת ארעי בנוגע לאכיפה בידיהן: "הגורמים העיקריים שנתונות להם סמכויות לביורר הפרת דיני תעמולת הבחירות, הם יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ולצידו יושבי ראש ועדות הבחירות האזוריות" (שם, בפסקה 9). לכן אין בידי לקבל את טענת הסעד החלופי. יתר על כן, העברת האכיפה לרשויות המקומיות עשויה אומנם לייעל את האכיפה ברשויות פעלתניות. אולם היא עלולה להביא לאכיפה בררנית בין רשויות ולפרשנויות משתנות ביניהן בנוגע לתנאים לתלות שלטים (ראו גם הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 1.1912 "תחולת חוקי עזר של רשויות מקומיות על תעמולת בחירות ועל שלטים ומודעות בעלי מסר פוליטי" (1.2021)). בשל עקרון השוויון בבחירות עדיף להשאיר את ההכרעה העקרונית בסוגיה בידי יושבי ראש ועדות הבחירות. מובן שאין בכך כדי לגרוע מסמכויות הרשויות המקומיות אם יחליטו להפעילן. דומה שאינן עושות זאת במקומות נושא העתירות שלפניי, נלא – לא היו אלו מוגשות.

7. מכאן – לטענות העקרוניות בעתירות. נותרתי בעמדתי העקרונית שלפיה סעיף 9(ב) לחוק אוסר גם התקנת ארעי שלטים. כך נובע מלשון החוק ומתכליותיו:

"[תעמולת בחירות שהתקנתה זמנית... עלולה לפגוע בחזות המרחב הציבורי. נוסף על כך, שלט זמני עלול להישאר באזור, ויהיה צורך לנקות את המקום. גם תעמולה זמנית מושכת את העין, ואולי דווקא החידוש בה יסיט במידה רבה יותר את תשומת הלב של עוברי הדרך הקבועים. הסכנות לבטיחות עוברי הדרך נכונות במיוחד בשלטים זמניים, שהתקנתם לא בהכרח יציבה כהתקנת שילוט קבוע. התקנת שלט במקום שאינו מוסדר לכך, יש בה סכנות רבות יותר למתקינים. אשר לשוויון בין המתמודדים, גם הצבה זמנית דורשת משאבים, ודווקא הפעילות של המשיבה – הצבת שלטים זמניים יום אחר יום במקומות רבים – דורשת משאבים רבים לצורך השגת שלטים ואמצעי התקנה, הסעת פעילים ותשלום משכורתם ועוד. רשימות קטנות שהממון אינו בכיסן, אינן מסוגלות לקיים פעילות מסוג זה, והגבלתה תתרום לשוויון בין הרשימות" (עניין התקנת אדעי, בפסקה 6).

על כך יש להוסיף שתליית שלט על גבי גשר מעל לכביש סואן, וכך נטען בנוגע לרוב השלטים לפניי, מגדילה את הסיכון להסתת תשומת הלב של נהגים רבים (ראו גם מסמכים שהיועץ הפנה אליהם בתגובתו: מכתב מהשופטת דורית ביניש, יושבת-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השבע-עשרה, לבאי-כוח הרשימות המתמודדות לכנסת ה-17, בעניין תעמולת בחוצות (26.2.2006) ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השבע-עשרה החלטות והנחיות 90 (2006); "סיכום ולקחים מהבחירות לכנסת השבע-עשרה" ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השבע-עשרה החלטות והנחיות 271, 287–289 (2006)). יתר על כן, היתר לתלייה יומית עלול להפוך את סעיף 9(ב) לאות מתה באותו מקום: רשימת מועמדים תדאג לתלות שלט במקום אסור בכל יום ולהסירו בלילה (או ההפך), וכך תרוויח חשיפה מרבית בשעות מתאימות לצד עקיפה של מגבלת ההתקנה הקבועה. עקיפה זו זמינה בעיקר לרשימה בעלת אמצעים לדאוג לתלייה ולהסרה בכל יום, וכך ייפגע גם השוויון בין הרשימות שמתמודדות בבחירות. מנגד, כאמור, הנפת שלטים אינה אסורה לפי סעיף 9(ב) לחוק.

8. לצד זאת, בעקבות טענות יש עתיד ותקווה חדשה (שימינה הצטרפה אליה) מצאתי לחדד נושאים שעלו בהחלטתי בעניין התקנת אדעי. בהחלטה נקבע כאמור כי הנפת שלט בידי אדם אינה נחשבת ל"התקנה", אולם לא הייתה התייחסות למכלול המצבים שבהם אין תחולה להוראות סעיף 9(ב) לחוק. במקרה שלפניי מתייחסות הרשימות למופעים נוספים של הזכויות לחופש הביטוי הפוליטי ולחופש ההפגנה, ובכלל אלה לפעילות מוגבלת בזמן שבה השלט נלווה להפגנת פעילים ונתלה רק למשך פרק זמן מוגבל זה. כך למשל יש עתיד מציינת כי אין לאסור על אבטחת שלט באזיקון לשעה או שעתיים במהלך פעילות מחאה שמתקיימת על גשר.

בהקשר אחרון זה אני מבקש להוסיף כי אין חולק על החשיבות הקרדינלית שנודעת לחופש המחאה ולחופש הביטוי הפוליטי. זה האחרון "קשור ב'קשר ענייני הדוק לכבוד האדם' ונכלל אף בזכות החוקתית לכבוד האדם" (רע"פ 5991/13 סגל נ' מדינת ישראל, פסקה 33 לחוות הדעת של הנשיאה (בדימי) מ' נאור (2.11.2017) (להלן: עניין סגל)). ענייננו בזכות אדם בסיסית ותנאי

הכרחי לקיום משטר דמוקרטי – ובעיקר לקיום בחירות חופשיות, שנסמכות על החלפת רעיונות בין המצביעים לבין עצמם ובין הרשימות למצביעים:

"הביטוי הפוליטי מצוי בגרעינה של הזכות לחופש הביטוי והוא מקיים במידה הרבה ביותר את הטעמים המונחים בבסיסה של הזכות האמורה. חופש הביטוי הפוליטי מהווה תנאי חיוני לקיומו ולהתפתחותו של המשטר הדמוקרטי אשר מצידו בא להבטיח זכויות יסוד אחרות. הוא מאפשר החלפת דעות בין בני הציבור ובכך מאפשר להם לגבש את עמדתם בנושאים העומדים על סדר היום הציבורי. חופש הביטוי הפוליטי מהווה גם כלי להגשמתו העצמית של הפרט ולגיבוש השקפת עולמו. באמצעות חופש הביטוי בכלל, וחופש הביטוי הפוליטי בפרט, יכול היחיד לגבש דעה עצמאית, להוציא לאור את האמת שבה הוא מאמין, לשכנע ולהשתכנע, וכן להיות מעורב ולהשפיע על ענייניה של החברה שבה הוא חי" (בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715, 808 (2008)).

"הביטוי הפוליטי הוא אמצעי למימוש חירותו וסגולותיו של הפרט וגלום בו ערך חברתי משמעותי. הוא מאפשר, אולי יותר מכל ביטוי אחר, להגשים את הרכיב הדמוקרטי של חופש הביטוי. הביטוי הפוליטי הוא תנאי הכרחי להחלפת דעות, לזרימת מידע ולקיומו של שיח חופשי שבלעדיהם לא ניתן לגבש עמדה בנושאים אשר על סדר היום הציבורי וליטול חלק בהליך הדמוקרטי. בלא ביטוי פוליטי אף לא יתאפשר פיקוח אפקטיבי על השלטון" (עניין סגל, בפסקה 34 לחוות הדעת של הנשיאה (בדימ') מ' נאור. ראו גם פסקה 1 לחוות הדעת של השופט נ' הנדל; פסקה 4 לחוות דעתי).

חופש ההפגנה הוא החופש לממש את אחת הדרכים לבטא ברבים ביטוי (בעיקר) פוליטי, בין ביחידות ובין עם אחרים:

"הזכות להפגין ולקיים אסיפה או תהלוכה, היא אחת מזכויות היסוד של האדם בישראל. זכות זו, הקשורה בטבורה לחופש הביטוי, שייכת לאותן חירויות המעצבות את אופיו של המשטר בישראל כמשטר דמוקרטי, שהביקורת על רשויות המדינה ועל אישי ציבור היא מנשמת אפו... ההפגנה מעניקה לבני הציבור במה להשמיע את קולם, להביע את השקפותיהם בענייניה של המדינה ולהעלות סוגיות חברתיות על סדר היום הציבורי... באמצעות חירות ההפגנה ניתן אמצעי הבעה לאלה שכלי הביטוי הממלכתיים והמסחריים אינם עומדים לרשותם" (בג"ץ 5078/20 פדידה נ' מפקד מחוז ירושלים, פסקה 19 לחוות דעתי (19.8.2020)).

ראו גם עע"ם 1775/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' עיריית ירושלים, פסקות 32–38 לחוות הדעת של המשנה לנשיאה ח' מלצר (24.9.2020). ההפגנה על צורותיה השונות היא דרך להביע עמדות גם במהלך מערכת הבחירות בניסיון להשפיע על ההצבעה של אחרים. אף שאנו רגילים היום לתעמולת בחירות באמצעי התקשורת, במרשתת ובטלפון, ההפגנה עודה משמשת כלי עוצמתי להבעת עמדה אישית וקבוצתית בפומבי.

לשלט עשויה להיות חשיבות מיוחדת בהפגנה. הוא מעביר מסר בקביעות וחוסך את הצורך לשוב עליו כל הזמן; הוא מושך תשומת לב לתוכנו; הוא עשוי להיות זול יחסית ויצירתו אינה כרוכה בהכרח בשימוש בטכנולוגיה מסובכת (עע"ס 1775/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' עיריית ירושלים, פסקה 50 לחוות הדעת של המשנה לנשיאה ח' מלצר (24.9.2020)). שם דובר בשימוש בשלטים במשמרת מחאה נמשכת, ולא בהפגנה קצרה, ובהפגנה שלא בתקופת מגבלות מיוחדות על תעמולת בחירות מכוח החוק. רוח הדברים מתאימה בחלקה גם כאן).

9. כפי שהסברתי בפסקות 6–7 לעניין התקנת ארעי, להגבלת תליית שלט במשך יום נלווית פגיעה בחופש הביטוי הפוליטי, אולם פגיעה זו שולית: היא אינה נוגעת לתוכן הביטוי או לזהות אומרו; התנאים בחוק להיתר תליית שלט אינם מסובכים; ההיתר להניף שלט מצמצם את הפגיעה; הפגיעה נועדה להגן על ערכים חשובים אחרים, בהם זכויות אדם. ועוד, אין בה הגבלה על פעילות הבחירות העיקרית, כמו הפגנה או משמרת, שתליית השלט מצטרפת אליה.

10. מאפייני הפגיעה בחופש הביטוי הפוליטי משתנים בפעילות מהסוג שתיארו יש עתיד ותקווה חדשה. לדבריהן, פעילותן היא מסוג הפגנה במקום ציבורי במשך זמן קצוב; השלטים רק נלווים לה; וכל העת נמצאים פעילים לצד השלטים. המקרה שיש עתיד הציגה כאמור – אבטחת שלט באזיקון לשעה או שעתיים במהלך פעילות מחאה שמתקיימת על גשר – נמצא בליבת חופש הביטוי הפוליטי. הדרישה לקבל היתר לתליית שלט לפרק זמן קצר בכל פעילות מחאה מעין זו, עלולה לפגוע בזכות להפגין ובחופש הביטוי הפוליטי פגיעה לא מידתית וליצור אפקט מצנן. לכן מוכן אני להניח כי תליית שלטים ארעית לפרק זמן קצר כגון זה שהוזכר; שנלווית לפעילות בחירות במקום; תוך וידוא שהשלט מחובר היטב למקום תלייתו רק בפרק הזמן האמור שהפעילים נוכחים בו; בשמירה על כללי בטיחות נאותים; ובהסרת השלט מהמקום בתום הפעילות – לא תיחשב להפרת הוראת סעיף 9(ב) לחוק.

11. לצד האמור, ברי כי תליית השלט אמורה להיות נלווית לפעילות עיקרית, ולא עיקר הפעילות. תליית שלט ועמידה לצידו רק לשם "הכשרתו" יהיו בגדר ניסיון מובהק לעבור על הוראת סעיף 9(ב) לחוק בהיתר מדומה.

12. בצד הערות כלליות אלה, אינני רואה לטעת מסמרות בנושא זה, שראוי שיתברר על רקע תשתית עובדתית קונקרטי. במקרה שלפנינו ההכרעה אינה נדרשת. לגוף העתירות שלפני, כל השלטים שהופיעו בהן הוסרו, כך נמסר לי. מאחר שסמכותי לפי סעיף 17(א) לחוק אינה צופה פני עבר (תב"כ 24/23 עוצמה יהודית – חזית יהודית לאומית נ' הליכוד – תנועה לאומית ליברלית (19.2.2020)), די בטעם זה כדי להביא לדחיית העתירות.

אציין בצד האמור כי למצער בחלק מהתמונות שצורפו לעתירות, לא נראו פעילים ליד השלטים. הדבר מקשה לראות במקרים אלה משום מקרים שנמנים עם הקטגוריה שדנתי בה לעיל. מאחר שכאמור דין העתירות להידחות, אין צורך לקיים בירור עובדתי בשאלה זו.

סוף דבר

13. העתירות נדחות אפוא. בהינתן ההבהרות שנדרשו, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ט' בניסן התשפ"א (22 במארס 2021).

עוזי פוגלמן

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24

